

**MOTORLU TAŞITLAR SEKTÖRÜNDEKİ DİKEY ANLAŞMALARLA İLİŞKİN
GRUP MUAFİYETİ TEBLİĞİ TASLAĞI
(TEBLİĞ NO: 2016/X)**

Amaç

MADDE 1 - (1) Bu Tebliğ'in amacı motorlu taşıtlar sektöründeki dikey anlaşmaların 7/12/1994 tarihli ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4 üncü maddesi hükümlerinin uygulanmasından grup olarak muaf tutulmasının koşullarını belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 - (1) Yeni motorlu taşıtların alımı, satımı veya yeniden satımı; motorlu taşıtların yedek parçalarının alımı, satımı veya yeniden satımı ve motorlu taşıtlara yönelik bakım ve onarım hizmetlerinin sağlanması konulu dikey anlaşmalar, dikey sınırlamalar içermeleri halinde, bu Tebliğ'de düzenlenen koşullara uymak kaydıyla, Kanun'un 4 üncü maddesindeki yasaklamadan Kanun'un 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasına dayanılarak grup olarak muaf tutulmuştur.

(2) Motorlu taşıtlar sektöründe faaliyet gösteren rakip teşebbüsler arasında yapılan dikey anlaşmalar bu Tebliğ ile tanınan muafiyetten yararlanamaz. Bununla birlikte, karşılıklılık koşulu bulunmayan ve sağlayıcının anlaşma konusu mal veya hizmetlerin üreticisi ve dağıtıcısı olduğu, buna karşılık alıcının anlaşma konusu mal veya hizmetler ile rekabet eden mal veya hizmetlerin üreticisi olmayıp yalnızca dağıtıcısı olduğu anlaşmalar ise bu Tebliğ ile tanınan muafiyetten yararlanabilir.

Tanımlar

MADDE 3 - (1) Bu Tebliğ'in uygulanmasında;

a) Alıcı: Bir teşebbüs hesabına mal veya hizmetleri satan teşebbüsler de dahil olmak üzere, dikey anlaşmaya taraf olan ve sağlayıcıdan mal veya hizmetleri satın alan teşebbüstür.

b) Bağımsız yedek parça dağıtıcısı: Taşıtların sağlayıcısı tarafından kurulan bir dağıtım sistemi içerisinde yer almaksızın motorlu taşıtlar için yedek parça dağıtımını yapan teşebbüstür.

c) Bakım onarım zincirleri: Taşıtların sağlayıcısı tarafından kurulan bir dağıtım sistemi içerisinde yer almamakla birlikte birden fazla teşebbüsün belirli standartlara göre ağ kurucusu tarafından bir franchise sözleşmesi kapsamında ağa dahil edilmesi suretiyle kurulan bakım onarım ağıdır.

ç) Dikey anlaşmalar: Üretim veya dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki veya daha fazla teşebbüs arasında belirli mal veya hizmetlerin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmalardır.

d) Dikey sınırlamalar: Bir dikey anlaşmada yer alan ve Kanun'un 4 üncü maddesi kapsamına giren rekabet sınırlamalarıdır.

e) Eşdeğer kalitede yedek parça: Bir motorlu taşıtların montajında kullanılan parçalarla eşdeğer kalitede olduğunun üreticisi tarafından, ilgili mevzuat ile öngörülen belgelendirme kuruluşları bünyesinde belgelendirilmiş olan parçalardır.

f) Motorlu taşıtlar: Karayollarında kullanım amaçlı, üç veya daha fazla tekerlekli motorlu taşıtlar aracıdır.

g) Münhasır dağıtım sistemi: Sağlayıcının belli bir bölgede yeniden satış için ürünlerini tek bir dağıtıcıya satmayı taahhüt ettiği, aynı zamanda dağıtıcının münhasır olarak oluşturulmuş diğer bölgelere yapacağı aktif satışların sınırlandırıldığı bir dağıtım sistemidir.

ğ) Nicel seçici dağıtım sistemi: Sağlayıcının, dağıtıcılarını seçerken doğrudan veya dolaylı olarak dağıtıcıların sayılarını sınırlandıracak ölçütler kullandığı seçici dağıtım sistemidir.

h) Nitel seçici dağıtım sistemi: Sağlayıcının, dağıtıcılar için sadece nitel olan, anlaşma konusu mal veya hizmetlerin niteliğinin gerektirdiği, dağıtım sistemine katılmak için başvuran tüm aday teşebbüsler için aynı olacak şekilde belirlenen ve ortaya konan, ayrımcı bir biçimde uygulanmayan ve doğrudan ya da dolaylı olarak dağıtıcıların veya yetkili servislerin sayısını sınırlamayan ölçütler kullandığı seçici dağıtım sistemidir.

ı) Orijinal yedek parça: Bir motorlu taşıtın montajında kullanılan parçalarla aynı kalitede olan ve motorlu taşıt üreticisi tarafından söz konusu yedek parçaların üretimine ilişkin olarak getirilen spesifikasyonlara ve üretim standartlarına göre üretilmiş yedek parçalardır. Motorlu taşıtın parçaları ile aynı üretim bandında üretilen yedek parçalar da bu kapsamdadır. Bu parçaların, söz konusu taşıtın montajında kullanılan parçalarla aynı kalitede olduğunun ve taşıt üreticisi tarafından getirilen spesifikasyonlara ve üretim standartlarına göre üretildiğinin parça üreticisi tarafından belgelendirilmesi halinde, aksi kanıtlanana kadar, orijinal yedek parça olduğu varsayılır.

i) Özel servis: Taşıt sağlayıcısı tarafından kurulan bir dağıtım sistemi içerisinde yer almaksızın motorlu taşıtlar için bakım ve onarım hizmeti sağlayan teşebbüstür.

j) Rekabet etmeme yükümlülüğü: Alıcının anlaşma konusu mal veya hizmetlerle rekabet eden malları veya hizmetleri üretmesini, satın almasını, satmasını veya yeniden satmasını engelleyen doğrudan ya da dolaylı her türlü yükümlülüktür. Ayrıca alıcının bir önceki takvim yılındaki alımları esas alınarak, ilgili pazardaki anlaşma konusu mal veya hizmetlerin ya da onları ikame eden mal veya hizmetlerin yeni motorlu taşıtların satışı pazarında %80'inden, satış sonrası pazarında %30'undan fazlasının sağlayıcıdan veya sağlayıcının göstereceği başka bir teşebbüsten satın almasına yönelik olarak alıcıya doğrudan veya dolaylı biçimde getirilen herhangi bir yükümlülük de rekabet etmeme yükümlülüğü olarak kabul edilir.

k) Sağlayıcı: Dikey anlaşmaya taraf olan ve anlaşma konusu mal veya hizmetleri alıcıya satan teşebbüstür.

l) Seçici dağıtım sistemi: Sağlayıcının, anlaşma konusu malları veya hizmetleri sadece belirlenmiş kriterlere dayanarak seçtiği dağıtıcılara doğrudan veya dolaylı olarak satmayı taahhüt ettiği, bu dağıtıcıların da söz konusu malları veya hizmetleri yetkilendirilmemiş dağıtıcılara satmamayı taahhüt ettiği bir dağıtım sistemidir.

m) Tek alıcıya sağlama yükümlülüğü: Sağlayıcının, anlaşma konusu malları veya hizmetleri, kendi kullanımı veya yeniden satışı amacıyla Türkiye içerisinde sadece bir alıcıya satmasına yönelik doğrudan veya dolaylı yükümlülüktür.

n) Yedek parça: Bir motorlu taşıtın parçalarını değiştirmek amacıyla motorlu taşıtın üzerine veya içine takılabilen, yakıt hariç olmak üzere, motorlu taşıtın kullanımı için gerekli olan mallardır.

o) Yetkili dağıtıcı: Taşıt sağlayıcısı tarafından kurulan bir dağıtım sistemi içerisinde motorlu taşıtların satışı, motorlu taşıt yedek parçalarının dağıtımını ve bakım onarım hizmetlerinin sağlanması faaliyetlerini bir arada sunan teşebbüstür.

ö) Yetkili satıcı: Taşıt sağlayıcısı tarafından kurulan bir dağıtım sistemi içerisinde, yalnızca motorlu taşıtların satışı faaliyetini sunan teşebbüstür.

p) Yetkili servis: Taşıt sağlayıcısı tarafından kurulan bir dağıtım sistemi içerisinde, motorlu taşıtlar için bakım onarım hizmetleri sağlayan teşebbüstür.

r) Yetkili yedek parça dağıtıcısı: Taşıt sağlayıcısı tarafından kurulan bir dağıtım sistemi içerisinde yalnızca motorlu taşıtların yedek parçalarının dağıtımını faaliyetini sunan teşebbüstür.

s) Zincir servis: Bakım onarım zincirleri bünyesinde bakım onarım hizmeti veren teşebbüstür.

Genel koşullar

MADDE 4 – (1) Bu Tebliğ ile sağlanan muafiyet, nicel seçici dağıtımı ve münhasır dağıtımı konu alan anlaşmalar bakımından;

a) Taşııt sağlayıcısının motorlu taşııt sağladığı ilgili pazardaki pazar payının %30'u aşmaması,

b) Taşııt veya yedek paręa sağlayıcısının yedek paręa sağladığı ilgili pazardaki pazar payının %30'u aşmaması,

c) Taşııt sağlayıcısının bakım ve onarım hizmeti sağladığı ilgili pazardaki pazar payının %30'u aşmaması,

ę) Bakım onarım zincirleri bakımından ağ kurucusu teşebbüsün bakım onarım pazarındaki pazar payının %30'u aşmaması durumunda uygulanır.

(2) Nitel seçici dağıtım sistemi bakımından pazar payı eşiği bulunmamaktadır.

(3) Tek alıcıya sağlama yükümlülüğü içeren dikey anlaşmalarda muafiyet, alıcının anlaşma konusu malları ve hizmetleri aldığı ilgili pazardaki payının %30'u aşmaması koşuluyla uygulanır.

Anlaşmaların grup muafiyetinden yararlanmasını engelleyen sınırlamalar

MADDE 5 - (1) Aşağıda sayılan, rekabeti doğrudan veya dolaylı olarak engelleme amacı taşıyan sınırlamaları içeren dikey anlaşmalar bu Tebliğ ile tanınan muafiyetten yararlanamaz:

a) Alıcının veya zincir servisin kendi satış fiyatını belirleme serbestisinin engellenmesi. Şu kadar ki; taraflardan herhangi birinin baskısı veya teşvik etmesi sonucu sabit veya asgari satış fiyatına dönüşmemesi koşuluyla, sağlayıcının veya ağ kurucusu teşebbüsün azami satış fiyatını belirlemesi veya satış fiyatını tavsiye etmesi mümkündür.

b) Aşağıdaki haller dışında, alıcının veya zincir servisin anlaşma konusu mal veya hizmetleri satacağı bölgeye veya müşterilere ilişkin kısıtlamalar getirilmesi.

1) Alıcının müşterilerine yapılacak satışları kapsamaması kaydıyla, sağlayıcı tarafından kendisine veya bir alıcıya tahsis edilmiş münhasır bir bölgeye ya da münhasır müşteri grubuna yapılacak aktif satışların kısıtlanması,

2) Toptancı seviyesinde faaliyet gösteren alıcının son kullanıcılara yönelik satışlarının kısıtlanması,

3) Seçici dağıtım sistemi üyelerinin yetkili olmayan dağıtıcılara satış yapmalarının kısıtlanması,

4) Birleştirilmek amacıyla tedarik edilen parçaların söz konusu olması halinde, alıcının bunları üretici konumundaki sağlayıcının rakiplerine satmasının kısıtlanması.

c) Seçici dağıtım sisteminin uygulandığı pazarlarda, perakende seviyede faaliyet gösteren seçici dağıtım sistemi üyelerinin son kullanıcılara yapacakları aktif veya pasif satışların kısıtlanması. Şu kadar ki; sadece yeni motorlu taşııtların satışı konulu anlaşmalar bakımından olmak kaydıyla; bir sistem üyesinin yetkili olmadığı yerde faaliyet göstermesinin yasaklanması hakkı saklıdır.

ę) Seçici dağıtım sisteminde, sistem üyelerinin kendi aralarındaki alım ve satımın engellenmesi.

d) Yetkili satıcının, bakım onarım hizmetlerine ilişkin yükümlülüklerini, imzalayacağı alt anlaşmalarla yetkili servislere devretme hakkının kısıtlanması.

e) Yetkili servisin faaliyetlerini bakım onarım hizmetleri ve yedek paręa dağıtımı ile sınırlı tutma serbestisinin kısıtlanması.

f) Garanti kapsamında olmayan ve bedeli tüketici tarafından karşılanan bakımlar ve onarımların özel servislerde yapılmasının söz konusu olması halinde, garanti döneminde taşıtta bir arıza ortaya çıktığında, taşıt sağlayıcısı ve yetkili dağıtıcı/servis arasında yapılan anlaşmalar ya da uygulamalar yoluyla, özel servis tarafından yapılan bakım onarım işlemi ile bu arıza arasında illiyet bağı kurulmaksızın taşıtın garanti kapsamı dışında bırakılması.

g) Yetkili dağıtıcıların, yetkili servislerin veya yetkili yedek parça dağıtıcılarının, motorlu taşıtların yedek parçalarını, bu parçaları motorlu taşıtların bakım onarımında kullanacak olan özel servislere satma serbestisinin kısıtlanması.

ğ) Bir motorlu taşıt sağlayıcısıyla yedek parça sağlayıcısı ya da tamir ekipmanı, teşhis cihazı gibi ekipmanların sağlayıcısı arasında yapılan anlaşmayla, söz konusu malların yetkili veya bağımsız yedek parça dağıtıcılarına, yetkili veya özel servislere ya da son kullanıcılara satılması imkânına kısıtlama getirilmesi.

h) Yetkili dağıtıcının veya yetkili servisin orijinal yedek parçaları ya da eş değer kalitede yedek parçaları kendi tercih ettiği üçüncü bir teşebbüsten satın almasının ve bunları motorlu taşıtların bakım onarımı için kullanmasının engellenmesi. Ancak garanti kapsamında yapılan tamir, ücretsiz bakım ve taşıt geri çağırma işlerinde, motorlu taşıt sağlayıcısı kendisinin sağladığı orijinal parçaların kullanımını zorunlu kılabilir.

ı) Bir motorlu taşıt üreticisi ile ürettiği motorlu taşıtlarda kullandığı yedek parçaların sağlayıcısı arasında yapılan anlaşmayla, yedek parça sağlayıcısının markasını ve logosunu, sağlanan parçalar üzerine etkili ve kolayca görülebilir bir biçimde koymasını engelleyici nitelikte kısıtlamalar getirilmesi.

Rekabet etmeme yükümlülüğü ve ek servis noktalarının açılmasının kısıtlanması

MADDE 6 - (1) Bu Tebliğ ile tanınan muafiyet, aşağıda belirtilen rekabet etmeme yükümlülüklerine uygulanmaz:

a) Motorlu taşıtların dağıtım bakımından;

1) Alıcıya getirilen belirsiz süreli veya süresi beş yılı aşan rekabet etmeme yükümlülüğü.

2) Anlaşmanın sona ermesinden sonraki döneme ilişkin olarak getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü. Ancak, araç sağlayıcıları tarafından alıcılara, anlaşma konusu mallarla rekabet halindeki mallara ilişkin olması, anlaşma süresince alıcının faaliyette bulunduğu tesis ile sınırlı olması ve araç sağlayıcısı tarafından alıcıya devredilen know-how'ı korumak için zorunlu olması koşullarıyla, anlaşmanın sona ermesinden itibaren bir yılı aşmamak kaydıyla getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü grup muafiyetinden yararlanır.

3) Seçici dağıtım sistemi üyelerine getirilen, belirlenmiş rakip sağlayıcıların ürünlerini satmama yükümlülüğü.

b) Yedek parçaların dağıtım bakımından;

1) Alıcıya anlaşmanın süresi içinde getirilen her türlü rekabet etmeme yükümlülüğü. Ancak, bağımsız yedek parça sağlayıcılarının kurdukları yedek parça dağıtım ağları bakımından bağımsız yedek parça dağıtıcılarına süresi beş yıla kadar olmak üzere getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü grup muafiyetinden yararlanır.

2) Alıcıya anlaşmanın sona ermesinden sonraki döneme ilişkin olarak getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü. Ancak, bağımsız yedek parça sağlayıcılarının kurdukları yedek parça dağıtım ağları bakımından bağımsız yedek parça dağıtıcılarına, anlaşma konusu mallarla rekabet halindeki mallara ilişkin olması, anlaşma süresince bağımsız yedek parça dağıtıcısının faaliyette bulunduğu tesis ile sınırlı olması ve bağımsız yedek parça sağlayıcısı tarafından bağımsız yedek parça dağıtıcısına devredilen know-how'ı korumak için zorunlu olması koşullarıyla, anlaşmanın sona ermesinden itibaren bir yılı

aşmamak kaydıyla getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü grup muafiyetinden yararlanır.

3) Seçici dağıtım sistemi üyelerine getirilen, belirlenmiş rakip sağlayıcıların ürünlerini satmama yükümlülüğü.

c) Bakım onarım hizmetlerinin sağlanması bakımından;

1) Alıcıya anlaşmanın süresi içinde getirilen her türlü rekabet etmeme yükümlülüğü. Ancak, bakım onarım zincirleri bakımından zincir servislere süresi beş yıla kadar olmak üzere getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü grup muafiyetinden yararlanır.

2) Alıcıya anlaşmanın sona ermesinden sonraki döneme ilişkin olarak getirilen her türlü rekabet etmeme yükümlülüğü. Ancak, bakım onarım zincirleri bakımından zincir servislere anlaşma konusu hizmetlerle rekabet halindeki hizmetlere ilişkin olması, anlaşma süresince zincir servisin faaliyette bulunduğu tesis ile sınırlı olması ve ağ kurucusu tarafından zincir servise devredilen know-how'ı korumak için zorunlu olması koşullarıyla, anlaşmanın sona ermesinden itibaren bir yılı aşmamak kaydıyla getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü grup muafiyetinden yararlanır.

(2) Yedek parçaların dağıtımı ve bakım onarım hizmetleri bakımından, seçici dağıtım sisteminin uygulandığı hallerde ek servis noktalarının açılması ile ilgili olarak getirilen doğrudan veya dolaylı yükümlülüklerle bu Tebliğ ile tanınan muafiyet uygulanmaz.

Muafiyetin geri alınması

MADDE 7 - (1) Bu Tebliğ ile muafiyet sağlanmış bir anlaşmanın, Kanun'un 5 inci maddesinde düzenlenen koşullarla bağdaşmaz etkilere sahip olduğunun tespit edilmesi halinde, Rekabet Kurulu, Kanun'un 13 üncü maddesine dayanarak, anlaşmaya bu Tebliğ ile tanınan muafiyeti geri alabilir. Bu durumda Rekabet Kurulu, nihai kararını vermeden önce tarafların yazılı ve/veya sözlü görüşlerini ister.

(2) Benzer nitelikteki dikey sınırlamaların oluşturduğu paralel ağların ilgili pazarın önemli bir bölümünü kapsamaması durumunda, Rekabet Kurulu, ayrıca çıkaracağı bir tebliğ ile ilgili pazarda belirli sınırlamaları içeren anlaşmaları bu Tebliğ'in sağladığı muafiyetin dışına çıkarabilir. Böyle bir Tebliğ yayımı tarihinden itibaren en erken bir yıl içinde yürürlüğe girer.

Pazar payının hesaplanması

MADDE 8 - (1) Bu Tebliğ'de geçen pazar payı;

a) Yeni motorlu taşıtların dağıtımında, anlaşma konusu mallarla birlikte alıcı tarafından ürünlerin özellikleri, fiyatları ve kullanım amaçları bakımından ikame edilebilir olarak görülen ve yine sağlayıcı tarafından satılan diğer malların adedi üzerinden,

b) Yedek parçaların dağıtımında, anlaşma konusu mallarla birlikte alıcı tarafından ürünlerin özellikleri, fiyatları ve kullanım amaçları bakımından ikame edilebilir olarak görülen ve yine sağlayıcı tarafından satılan diğer malların değeri üzerinden,

c) Bakım ve onarım hizmetlerinin sunumunda, anlaşma konusu hizmetlerle birlikte alıcı ya da zincir servis tarafından hizmetlerin özellikleri, fiyatları ve kullanım amaçları bakımından ikame edilebilir olarak görülen ve yine sağlayıcı veya ağ kurucusu tarafından sağlanan hizmetlerin değeri üzerinden hesaplanır.

(2) Eğer bu hesaplamalar için gerekli olan adet verisi temin edilemiyorsa değer, değer verisi temin edilemiyor ise adet verisi kullanılabilir. Eğer böyle bir bilgi de elde edilemiyorsa, güvenilir pazar bilgilerinden yola çıkılarak yapılan tahminler kullanılabilir.

(3) Bu Tebliğ' de bulunan %30'luk pazar payı eşiğinin uygulanmasında aşağıdaki kurallar uygulanır:

a) Pazar payı bir önceki yılın verisi kullanılarak hesaplanır.

b) Pazar payı başlangıçta %30'dan fazla olmayıp daha sonra %35'i aşmayacak şekilde eşiklerin üzerine çıkarsa muafiyet, pazar payı eşiklerinin ilk aşıldığı yılı takip eden sonraki iki yıl boyunca da geçerli olmaya devam eder.

c) Pazar payı başlangıçta %30'dan fazla olmayıp daha sonra %35'in üzerine çıkarsa muafiyet, pazar payı eşiklerinin ilk aşıldığı yılı takip eden yıl boyunca da geçerli olmaya devam eder.

ç) (b) ve (c) bentlerinin sağladığı haklar sürenin iki takvim yılını aşmasına neden olacak şekilde birleştirilemez.

Tebliğ'in uyumlu eylemlere uygulanması

MADDE 9 - (1) Bu Tebliğ, 2 nci maddenin kapsamına giren teşebbüsler arası uyumlu eylemlere de uygulanır

Kanun'un 6 ncı maddesinin uygulanması

MADDE 10 - (1) Bu Tebliğ hükümlerine göre tanınmış muafiyet, Kanun'un 6 ncı maddesinin uygulanmasını engellemez.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 11 - (1) Bu Tebliğ'in yürürlüğe girmesi ile birlikte 2005/4 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalar ve Uyumlu Eylemlere İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği yürürlükten kalkar.

GEÇİCİ MADDE 1 - (1) Bu Tebliğ'in yürürlüğe girdiği tarihte 2005/4 sayılı Tebliğ ile sağlanan grup muafiyetinden yararlanmakta olan ancak, bu Tebliğ'de öngörülen grup muafiyetinden yararlanma koşullarını taşımayan anlaşmaların bu Tebliğ ile tanınan muafiyetten yararlanabilmesi için, bu Tebliğ'in yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde bu Tebliğ ile öngörülen koşulları sağlayacak şekilde değiştirilmeleri gerekir. Bu süre içerisinde anılan anlaşmalara 4054 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesinde öngörülen yasaklama uygulanmaz.

GEÇİCİ MADDE 2 - (1) Bu Tebliğ'in yürürlüğe girdiği tarihten önce akdedilmiş olup halen yürürlükte olan ve Tebliğ'de düzenlenen koşulları taşıyan anlaşmalar da Tebliğ kapsamına girer.

Yürürlük

MADDE 11 - (1) Bu Tebliğ ..... tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 12 - (1) Bu Tebliğ'in hükümlerini Rekabet Kurumu Başkanı yürütür.